

İDARİ YARGILANMA

HUKUKU

(Sınav Yön.Md:40)

Eşref GİRGIN
Orman Yük. Müh.
(E) Müsteşar Yardımcısı
Oda AR-GE Kom. Başkanı

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

1- AMAÇ: (4483/Madde-1)

BU KANUNUN AMACI;

**Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri
sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı
yargılanabilmeleri için**

- İzin vermeye yetkili mercileri belirtmek ve**
- İzlenecek usulü düzenlemektir.**

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN**
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)

2- KAPSAM: (4483/Madde-2)

Bu Kanun, Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden

a) Memurlar ve

b) Diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır.

Görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usullerine tabi olanlara ilişkin kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden kanunlarda gösterilen soruşturma ve kovuşturma usullerine ilişkin hükümler saklıdır.

Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali genel hükümlere tabidir.

Disiplin hükümleri saklıdır.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

**4483 SAYILI KANUNUN UYGULAMA ESAS VE
ŞARTLARI**

- 1- 1923 Tarihli Memurin Muhakematı Hakkında Kanun 87 yıl sonra bu Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır.**
- 2- Anayasanın 129 uncu maddesine uygun olarak memurların görevleri nedeniyle işledikleri suçlara bu Kanun uygulanacaktır.**
- 3- MMHK göre eskiden uygulanan görev sırasında işlenen suçlar kapsam dışına çıkarılmıştır.**
- 4- Buna karşın MMHK'nın uygulandığı dönemde sisteme dahil olmayan *"diğer kamu görevlileri"* de sisteme dahil edilmiştir.**

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

**4483 SAYILI KANUNUN UYGULAMA ESAS VE
ŞARTLARI**

- 5- 5531 sayılı meslek yetki yasasının 11. maddesinde [“..Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ilişkin hükümleri uyarınca cezalandırılırlar.”](#) hükmüne göre yargılanacakları için 4483 sayılı Kanuna ait bazı açıklamaların yapılmasına ihtiyaç hasıl olmuştur.
- 6-Yine 5531 sayılı Kanunun serbest yeminli meslek mensuplarının sulh hukuk mahkemesinde yapacakları yemine ait 9 uncu maddesinde yemine [“Mesleğimin bir kamu hizmeti olduğunu bilerek...”](#) şeklinde başlanmakta, mesleğin kamu görevi olduğu ve kamu görevinin sorumluluğunun üstlenileceğine işaret edilmiştir.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

4483 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİ

1- 4483 Sayılı Kanun; 1982 Anayasasının 129.

maddesinin son fıkrasında öngörülen “*Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza kovuşturması açılması, kanunla belirlenen istisnalar dışında, kanunun gösterdiği idari merciin iznine bağlıdır” ilkesine göre hazırlanmıştır.*

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

4483 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİ

2- Kamu hizmetini yapan memur ve diğer kamu görevlilerine yöneltilen asılsız iddia ve isnatlar karşısında korunması için, görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında adli makamlarca kovuşturma yapılmadan önce idarenin bir inceleme yapması ve bu incelemenin sonucuna göre olayın yetkili ve görevli adli mercie intikal ettirilmesini ön gören bu yasal düzenleme çıkarılmıştır.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

4483 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİ

3- Yasanın 5. maddesine göre izin vermeye yetkili merci; bu kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini öğrendiğinde bir ön inceleme başlatmak ve soruşturma izni konusundaki kararını zorunlu hallerde uzatılan süreler dahil en geç 45 gün içinde vermek durumundadır. İzin vermeye yetkili merciin “Soruşturma İzni verilmemesi” yolunda karar vermesi halinde yasanın 9. maddesi uyarınca **Cumhuriyet Başsavcısının ve şikayetçinin Bölge İdare Mahkemesi ve Danıştay 2. Dairesi nezdinde itiraz hakkı bulunmaktadır.**

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

4483 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİ

4- Memurlar ve Diğer Kamu görevlilerinin hangi suçlardan dolayı 4483 sayılı yasa kapsamında soruşturma usulüne tabi tutulmayacakları da yasada belirtilmiştir. Yasanın 2/2 maddesinde *“Görevleri ve sıfatları sebebiyle özel kovuşturma ve soruşturma usulüne tabi olanlara ilişkin kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden kanunlarda gösterilen soruşturma ve kovuşturma usullerine ilişkin hükümler saklıdır.”* Hükmü yer almaktadır

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

5- Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri haksız mal edinme, mal gizleme veya kaçırma, gerçeğe aykırı mal bildiriminde bulunma, zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet ve ihaleye fesat karıştırma, görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık, devlet sırlarının açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet verme gibi 3628 sayılı yasa kapsamına giren suçları genel hükümlere göre soruşturulmakta ve **soruşturma doğrudan Cumhuriyet Başsavcıları tarafından yapılmaktadır.**

6- Kamu görevlilerinin görevleri ile ilgili olmayan ancak görev sırasında işledikleri suçlardan ve kişisel suçlarından dolayı yargılanmaları da **genel hükümlere tabidir.**

4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN (K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)

KANUNUN UYGULANACAĞI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİ

- 1- Anayasa'nın 128 inci maddesinde, “Devletin, kamu iktisadî teşebbüslerinin ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eli ile görüleceği” belirtilmektedir.
- 2- Anayasa Mahkemesinin 01.02.1990 tarihli E:1988/64 K:1990/2 sayılı kararında “Anayasa'nın 128. maddesindeki “aslî ve sürekli” olma niteliği çalışanın kişiliğine ve durumuna değil, yaptığı göreve bağlı koşullardır. Başka bir deyişle, aslî ve sürekli olmak personelin değil görevin niteliğidir.” denilmektedir.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

- 3- 5237 sayılı TCK' da böyle bir tanımlamaya ve ayrıma yer verilmemiş ve memur tanımı yerine kapsam genişletilerek kamu görevlisi tanımı getirilmiştir. 5237 sayılı TCK' nın 6/c maddesinde kamu görevlisinin tanımı yapılmış olup kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir suretle sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi olarak tanımlanmıştır.
- 4- Bir memurun 4483 sayılı kanununun 1. maddesi kapsamına girmesi için yaptığı işin devletin “asli fonksiyonlarından” olması, başka bir deyişle bu kişinin hem idare hukuku, hem de ceza hukuku açısından memur sayılması ve bu işin “sürekli” olarak yapılması gerekir.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

CEZA HUKUKUNA GÖRE MEMUR VE KAMU GÖREVLİSİ

1- TCK Kamu görevlisi tanımına yer vermiştir. Kamu görevlisi deyimi, kişinin gördüğü işin bir kamusal faaliyet olmasını kapsamaktadır.

Kamusal faaliyet, bir hizmetin kamu adına yürütülmesidir. Hukuki durumu ve yaptığı göreve bakılmaksızın, kamu kesiminde görev yapan yani kamu faaliyetinde bulunan herkesi kapsamaktadır.

2- Kamu görevlisi kavramı ile memur kavramı da birbirine karıştırılmamalıdır. Memur bir kamu görevlisidir. Ancak her kamu görevlisi memur değildir.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

DİĞER KAMU GÖREVLİLERİ

- 1- 4483 sayılı Kanun ile memurların yanına “**Diğer kamu Görevlileri**” ibaresi eklenmiştir.
- 2- **“Diğer kamu görevlileri”** ibaresi içerisinde bireysel ya da toplu **sözleşme ile işe alınan işçilerin girmediği ve daha çok seçimle göreve gelenleri kapsadığı yönünde yargı kararı mevcuttur.**
(*Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 08.02.1995 gün ve E:1994/10-74, K:1995/45 Sayılı kararı.*)

4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN (K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)

HİZMETLİ PERSONEL

- Kamusal faaliyetlerin yürütülmesinde yardımcı olarak kullanılan ve hizmetli olarak nitelendirilen odacı, bekçi gibi görevliler Devlet Memurları Kanunu tarafından **“yardımcı hizmetler sınıfı”** içinde toplanmıştır.
Yardımcı hizmetlerin mutlaka memurlar eliyle yürütülmesi zorunluluğu yoktur. Bu nedenle, uygulamada yardımcı hizmetler sınıfını oluşturan hizmetli personelin yaptığı işi kamu görevi değil, kamu hizmeti olduğu görüşü benimsenmektedir. İdare hukukunda memur sayıldıkları halde, yaptıkları iş devletin **“asli fonksiyonlarından”** olmayan ve bu nedenle **“kamu görevi”** değil **“kamu hizmeti”** gördükleri kabul edilen hizmetli personel 4483 sayılı Kanununun 2/1 maddesi kapsamına girmemektedir.

4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN (K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)

4483 SAYILI KANUN KAPSAMINDA SORUŐTURULAN SUÇLAR

Kanunun uygulanacağı suçlar, memurların idari görevlerinden doğan suçlardır. Adli görevler bu anlamda genel hükümlere tabidir.

5237 Sayılı TCK'da failleri kamu görevlileri olarak tanımlanan ve 4483 sayılı Yasa Kapsamında soruşturulması gereken bazı suçlar şunlardır.

- **Madde 204:** Resmi belgeyi sahte olarak düzenlemek, (Eski TCK Madde 339, 340, 341, 342, 346)
- **Madde 205:** Resmi belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek, (Eski TCK Madde 348)
- **Madde 206:** Resmi Belgenin düzenlenmesinde yalan beyan, (Eski TCK Madde 343)

4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN (K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)

4483 SAYILI KANUN KAPSAMINDA SORUŐTURULAN SUÇLAR

- **Madde 251:** Denetim görevini ihmal (Eski TCK Madde 203)
- **Madde 257:** Görevi kötüye kullanma(Eski TCK madde 228,230,240-212/1)
- **Madde 258:** Görevine ilişkin sırrın açıklanması (Eski TCK madde 229)
- **Madde 260:** Kamu görevinin terki ve yapılmaması, (Eski TCK Madde 236)
- TCK'nın 85 ve 89. maddelerinde yer alan taksirle ölüm ve yaralama eylemlerinin memurun görevi sebebiyle dikkatsizlik ve tedbirsizlik neticesinde işlenmesi, 237 sayılı Taşıt Kanununun ihlali gibi suçların soruşturulmasında 4483 sayılı Yasa uygulanmaktadır.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

**BU KANUN KAPSAMINDA SORUŐTURULMAYAN
SUÇLAR**

- 5271 sayılı CMK'nın161 inci maddesi kapsamında açılacak soruşturma ve kovuőturmalarda 4483 sayılı Yasa hükümleri uygulanmaz.
- **Adli görev yapan** bir memur hakkında Cumhuriyet Savcısı yetkili merciden izin almadan doğrudan soruşturma yapıp dava açabilir. Özel kanunlarda gösterilen bazı suçlar hakkında da 4483 sayılı Yasa hükümleri **uygulanmamaktadır.** (Jandarma, **orman muhafaza memuru,** gece bekçisi, muhtar vb.)

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

**BU KANUN KAPSAMINDA SORUŐTURULMAYAN
SUÇLAR**

Özel kanunlarda gösterilen bazı suçlar hakkında da 4483 sayılı
Yasa hükümleri uygulanmamaktadır.

Bunlar;

1- 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Fiillerin Takibi Hakkında
Kanununun 3. maddesi,

2- Evlendirme Yönetmeliğinin 56. maddesi,

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

BU KANUN KAPSAMINDA SORUŐTURULMAYAN SUÇLAR:

**3- 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunması Rüşvet ve Yolsuzluklarla
Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar,**

- a- Gerçeğe aykırı mal bildiriminde bulunma,**
- b- Haksız mal edinme,**
- c- İrtikap,**
- d- Rüşvet,**
- e- Basit ve nitelikli zimmet,**
- f- Görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık,**
- g- Resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştıрма,**
- i- Devlet sırlarının açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet vermek,**

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

**BU KANUN KAPSAMINDA SORUŐTURULMAYAN
SUÇLAR**

**4-Türk Ceza Kanununun 310. maddesinde tanımlanan
Cumhurbaşkanına fiilen saldırı ve 301. maddesinde belirtilen
Türklüğü, Cumhuriyeti, Devletin kurum ve organlarını aőağılama,**

**5- 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 13, 14 ve 15.
maddelerinde belirtilen suçlar,**

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

**BU KANUN KAPSAMINDA SORUŐTURULMAYAN
SUÇLAR**

**6- 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri
Hakkında Kanunda yazılı suçlar,**

**7- 2485 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş Görev
ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanun kapsamına giren suçlar,**

8- 6831 sayılı Orman Kanununa muhalefet,

9- Adli görev nedeniyle işlenen suçlar,

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

4483 SAYILI YASANIN UYGULAMA ŞARTLARI

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin işledikleri suçların görevleri ile bağlantısı olup olmamasına göre üç gurup içinde toplanması mümkündür.

Bunlar;

- 1) Görev nedeniyle işlenen suç,**
- 2) Görev sırasında işlenen suç ve**
- 3) Kişisel suçtur.**

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

4483 SAYILI YASANIN UYGULAMA ŞARTLARI

Yargıtay Ceza Genel Kurulu 17.2.2004 tarih ve K-2004/210 E-2004/40 sayılı kararı ile bu hususa bir açıklık getirmiştir.

Şöyle ki;

*" Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkındaki 4483 sayılı Yasanın, suç yönünden kapsamı belirleyen **"görev sebebiyle işlenen suç kavramı"**, memuriyet görevinden doğan, görev ile bağlantılı ve görevden yararlanarak işlenebilen suçları, başka bir anlatımla sadece memurlar tarafından işlenebilen, **failin memur olmasının suç tipinde kurucu unsur** olarak öngörüldüğü suçları ifade eder.*

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

4483 SAYILI YASANIN UYGULAMA ŞARTLARI

Öğrencisi olan mağdura yönelik bıçakla etkili eyleme kalkışma suçundan sanık öğretmen hakkında soruşturma yapılabilmesi için 4483 sayılı Yasa uyarınca idari merciden izin alınması gerekmez "

şeklindeki kararı ile Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerince görevleri sebebiyle işlenmeyen ve görevle bağlantısı olmayan suçların 4483 sayılı yasa kapsamında soruşturulmasının mümkün olmayacağına karar vermiştir.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

**4483 SAYILI KANUNUN UYGULANMA KOŞULLARININ
OLUŞMASI İÇİN**

Özetle aşağıdaki unsurlar olmalıdır.

1- Ortada işlenilmiş bir suçun olması

**2- Suçu işleyenin memur ya da diğer kamu görevlisi
olması**

3- Suçun görev sebebiyle işlenilmiş olması

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

**4483 SAYILI KANUNUN UYGULANMA KOŞULLARININ
OLUŞMASI İÇİN**

ÖN İNCELEME USUL VE ESASLARI

- İhbar ve şikayetler ancak yetkili makamın izniyle kovuşturmaya geçilir.
Bunun için yetkili makam ön inceleme yaptırarak duruma göre izin vermesi ya da vermemesi gerekir.

1. Olayın Yetkili Mercilere İletilmesi

- Olayın Cumhuriyet Başsavcıları tarafından Yetkili Mercilere İletilmesi
- Diğer Makam ve Memurlar ile Kamu Görevlileri Tarafından İletilmesi
- Yetkili Merciiin Bizzat Öğrenmesi

4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN (K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)

4483 SAYILI KANUNUN UYGULANMA KOŞULLARININ OLUŞMASI İÇİN

2. Suçun İhbar veya Şikayet yoluyla öğrenilmesi ve İşleme Konulmayacak İhbar ve Şikayetler

- 4483 sayılı Yasanın 4/3 maddesinde; *“memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar ve şikayetlerde kişi veya olay belirtilmesi, iddiaların ciddi bulgu ve belgelere dayanması, ihbar veya şikayet dilekçesinde dilekçe sahibinin doğru ad, soyadı ve imzası ile iş veya ikametgah adresinin bulunması zorunludur.*” hükmü yer almaktadır.

- Buna göre;

- 1-Yapılan ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması,
- 2-Kişi veya olayın belirtilmesi,
- 3-İddiaların ciddi bulgu ve belgelere dayanması,
- 4-İhbar veya şikayet dilekçesinde dilekçe sahibinin doğru ad, soyadı ve imzası ile iş veya ikametgah adresinin bulunması yasal zorunluluktur.

4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN (K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)

YETKİLİ MERCİLERİN ÖN İNCELEME BAŞLATMASI:

Ön inceleme izni vermeye yetkili mercii, 4483 sayılı Yasa kapsamına giren bir suçun, yine kanun kapsamındaki memur veya diğer kamu görevlisi tarafından işlendiğini bizzat yada şikayet, iddia ve ihbar veya Cumhuriyet Başsavcılığınca bildirilmesi üzerine öğrendiğinde bir ön inceleme başlatır. Yasanın 5/1 maddesi “...başlatır ” şeklinde kesin bir ifade taşımaktadır. Bu durum suç öğrenildiğinde ön incelemenin başlatılmasını zorunlu olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Yetkili makam tarafından bir ön incelemeci görevlendirilir.

Ön inceleme yapmakla görevlendirilenler Yasanın 7. maddesindeki karar verme süresini de dikkate alarak ön inceleme raporunu düzenlemek ve yetkili mercie iletmek zorundadırlar. Aksi takdirde cezai sorumluluklarının doğacağı kaçınılmazdır

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

YETKİLİ MERCİLERİN ÖN İNCELEME BAŞLATMASI:

Ön inceleme raporlarının yazılmasında bir şekil şartı zorunluluğu bulunmamakla beraber, ön inceleme raporları şu bölümlerden oluşur.

A-Giriş

1-Emir

2-Muhbir ve/veya Şikayetçi

3-Hakkında Ön İnceleme Yapılan veya Yapılanlar

4-İnceleme konuları veya iddialar

5-Suç yeri ve tarihi

B-Deliller

1-İnceleme

2-Soruşturma

a-Tanık İfadeleri

b-Hakkında Ön İnceleme Yapılanların (şüphelilerin) İfadesi

C- Tahlil

D- Sonuç

4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN (K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)

SORUŞTURMA İZİNİ VERMEYE YETKİLİ MERCİLER

4483 sayılı Yasanın 3.maddesinde, bir memur veya diğer kamu görevlisinin suç işlediğinin iddia olunması halinde izin vermeye yetkili merciler ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Nitekim Kanunun 3/d maddesinde yer alan “en üst idare amir” deyimini ile ilgili olarak **Danıştay Birinci Dairesinin E:2000/29, K:2000/59 sayılı** istişare kararında; “...Yasalarımızda ve diğer düzenleyici metinlerde “en üst idare amir” tanımlanmamıştır. 3046 sayılı Kanunun 21.maddesine göre **Bakan, bakanlık kuruluşunun en üst idare amiridir.** 4483 sayılı Kanunun 3/d maddesinde “en üst idare amir” deyimini kullanıldığına göre, bu deyim **siyasi otoriteyi temsil eden Bakandan sonra gelen ve idari otoritenin en üst noktasında bulunan, Başbakanlıkta, Başbakanlık Müsteşarını, Bakanlıklarda Bakanlık Müsteşarlarını ifade ettiği anlaşılmaktadır. İlgili ve bağlı kuruluşlarda ise müsteşarlar, genel müdürler ve kurum başkanlarının “en üst idare amir” olduğu kuşkusuzdur...**” denilmektedir.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

SORUŞTURMA İZNİ VERMEYE YETKİLİ MERCİLER

4483 sayılı Yasanın 6. ve 7. maddelerinde yetkili merciin vereceği iki çeşit kararda bahsedilmektedir, bunlar soruşturma izni verilmesi ve soruşturma izni verilmemesi kararlarıdır. **Soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi yolunda karar verme yetkisi Yasada belirtilen makamlara bizzat kullanılmak üzere verilmiŐ münhasır yetkiler olduğundan, bir başka makamca bu yetkinin kullanılması mümkün değildir.** Danıştay 1. Dairesinin E:2004/416 K:2004/398 sayılı kararında “...4483 sayılı Kanun uyarınca *soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi yolundaki karar vermeye* **Valisinin** yetkili bulunduğu, bu yetkinin başka bir makamca kullanılması mümkün bulunmadığından, ... sayılı kararın kaldırılmasına...” şeklindedir.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

SORUŞTURMA İZİNİ KARARINI VERME SÜRESİ

4483 sayılı Yasanın 7.maddesine göre, yetkili merciler soruşturma izni konusundaki kararlarını suçun kanununun 5. maddesinin birinci fıkrasına göre öğrendikleri tarihten itibaren ön inceleme dahil en geç 30 gün içinde vermek zorundadırlar.

4483 sayılı Yasanın 7/1 maddesinde bu sürenin, zorunlu hallerin varlığı halinde 15 günü geçmemek üzere bir defalığına uzatılabileceği hüküm altına alınmıőtır.

4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN (K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)

SORUŞTURMA İZİNİNE YAPILACAK İTİRAZ VE SÜRESİ

Yasanın 9. maddesinde; soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karőı, hakkında inceleme yapılan memur veya kamu görevlisinin, verilmemesine ilişkin karara karőıda Cumhuriyet Baősavcılıđı ve varsa Şikayetçinin itiraz edebileceği hüküm altına alınmıőtır.

Yetkili merciin soruşturma izni verilmesi ya da verilmemesine ilişkin kararlara karőı, bu kararların tebliğinden itibaren on gün içinde ilgilerine göre, Cumhuriyet baősavcısı, hakkında ön inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi veya Şikayetçi itiraz edebilirler.

4483 sayılı Yasaya göre soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararlara eğer itiraz edilmemiőse kararlar kesinleőmiő sayılır.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

SORUŞTURMA İZİNİNE İTİRAZ YAPILACAK MERCİLER

4483 sayılı Yasanın 9/3 maddesinde itiraz yapılacak merciler (itiraz yapılacak mahkemeler) ve kimlerin hangi mahkemelere itiraz edeceği düzenlenmiştir.

Kanuna göre itiraz edilecek merciler Danıştay 2.

Dairesi ve Bölge İdare Mahkemeleridir.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

**SORUŞTURMA İZİNİNİN GÖNDERİLECEĞİ MERCİLER VE
HAZIRLIK SORUŐTURMASINI YAPACAK MERCİLER**

**4483 sayılı Yasanın 11. maddesi soruşturma izninin
verilmesinin kesinleŐmesinden sonra izinin gönderileceği
mercii düzenlemiŐtir.**

**Anılan yasanın 11. maddesine göre; Soruşturma izninin
itiraz edilmeden veya itirazın reddi sonunda kesinleŐmesi ya
da soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karŐı yapılan
itirazın kabulü halinde dosyanın, derhal yetkili ve görevli
Cumhuriyet BaŐsavcılıĐına gönderilmesi gerekmektedir.**

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

**SORUŞTURMA İZİNİNİN GÖNDERİLECEĞİ MERCİLER VE
HAZIRLIK SORUŐTURMASINI YAPACAK MERCİLER**

Kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildikten sonra yeni delil meydana çıkmadıkça, aynı fiilden dolayı kamu davası açılmaz.

Suçtan zarar gören; kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde, bu kararı veren Cumhuriyet savcısının yargı çevresinde görev yaptığı **ağır ceza mahkemesine** en yakın ağır ceza mahkemesi başkanına itiraz edebilir. İtiraz dilekçesinde, kamu davasının açılmasını gerektirebilecek olaylar ve deliller belirtilir.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARI HK. KANUN
(K.Tarihi:2/12/1999 Res.Gaz.Tar:4/12/1999)**

**SORUŞTURMA İZİNİNİN GÖNDERİLECEĞİ MERCİLER VE HAZIRLIK
SORUŐTURMASINI YAPACAK MERCİLER**

Yasanın 10. maddesinde ise iŐtirak halinde işlenen suçlarda yargılamanın ne Şekilde yapılacağı düzenlenmiŐ olup buna göre; Kanun kapsamındaki suçların iŐtirak halinde işlenmesi durumunda memur olmayanın, memur olanla; ast memurun, üst memurla aynı mahkemede yargılanması gerekmektedir. Ancak bu düzenleme yargılama safhası ile ilgili olup; memur olmayanın soruşturma sırasında memur olanla aynı usul yasası hükümlerine tabi olacağı anlamına gelmemektedir.

Nitekim Danıştay 2. Dairesinin 28.11.2000 tarih E:2000/3172 K:2000/3988 sayılı kararında, "*bu kanun kapsamındaki suçların iŐtirak halinde işlenmesi durumunda **memur olmayanın memur olanla, ast memurun üst memurla aynı mahkemede yargılanacakları***" belirtilmektedir.